

Abstract

The problem area of this dissertation is focused on the role and goals of education for security in the context of military higher education. The author takes into consideration its historical tradition, evolution of its goals and name. The author also submits recommendations as to system solutions affecting choices regarding further education of graduates in military higher education institutions. The thesis has a theoretical and empirical character; the problems are discussed in four chapters. The author uses the following research methods: (1) theoretical – primarily, system analysis, comparative analysis and statistical methods; as well as (2) empirical – analytic surveys of second-year officer cadets, as well as expert interviews with randomly selected secondary school headmasters and teachers conducted using electronic mail. The sample used in surveys were officer cadets studying at four military universities: the Military University of Technology, the Polish Air Force University, the Military University of Land Forces, and the Polish Naval Academy. Overall, the sample amounted to 550 respondents. The proportion is as follows: the Polish Naval Academy – 18,4%, The Military University of Land Forces – 23,5%, the Polish Air Force University – 12%, and the Military University of Technology – 46,1%. The recommendations include a proposal of a new concept / modification of the syllabus of education for security course taking into account the needs of military university education, including coordination between the role and goals of this course and the idea of the “soldier of the future”. Another recommendation regards the assessment of education for security, which should incorporate SWOT analysis to a larger extent. Such analysis should define the strengths and weakness of the course using averaged number of variables. This solution will allow to adopt an approximate indicator reflecting the level of involvement of educational institutions into the realization of the goals of education for security.

Key words: national security, pro-defense activity, education for security, military education, the „soldier of the future”.

Streszczenie

Zasadniczy obszar analiz problemowych dysertacji skoncentrowany jest wokół miejsca, roli i zadań edukacji dla bezpieczeństwa z uwzględnieniem tradycji historycznej, ewolucji jej celów i samej nazwy, a także rekomendacji rozwiązań systemowych mających wpływ na wybór dalszej nauki absolwentów w jednostkach wyższego szkolnictwa wojskowego. Rozprawa ma charakter teoretyczno-empiryczny, narrację problemową ujęto w układzie czterorozdziałowym, wykorzystując w głównej mierze metody badawcze: (1) teoretyczne, przede wszystkim metodę analizy systemowej, metodę analizy porównawczej, metodę statystyczną oraz (2) empiryczne: sondaże analityczne obejmujące podchorążych drugiego roku studiów, losowo wybranych dyrektorów i nauczycieli szkół średnich oraz wywiad ekspercki (technika wywiadu ustnego nieskategoryzowanego) z wykorzystaniem poczty elektronicznej. Badania w grupach podchorążych prowadzono w czterech akademiach wojskowych: Wojskowej Akademii Technicznej, Wyższej Szkole Oficerskiej Sił Powietrznych (Lotniczej Akademii Wojskowej), Akademii Wojsk Lądowych, Akademii Marynarki Wojennej. Wzięło w nich udział 550 osób. Procentowy udział respondentów-podchorążych akademii wojskowych w badaniach przedstawia się następująco: Akademia Marynarki Wojennej – 18,4; Akademia Wojsk Lądowych – 23,5; Lotnicza Akademia Wojskowa -12 i Wojskowa Akademia Techniczna – 46,1. Wśród rekomendacji znalazły się postulaty koncepcji/modyfikacji programu przedmiotu edukacja dla bezpieczeństwa względem potrzeb wyższego szkolnictwa wojskowego, w tym synchronizacji celów i zadań tej edukacji z koncepcją „żołnierz przyszłości”. W diagnozach stanu edukacji dla bezpieczeństwa w szerszym zakresie powinny być także stosowane wskaźniki SWOT, definiowania „mocnych” i „słabych” wyników tej edukacji przy użyciu uśrednionej liczby zmiennych. Takie rozwiązanie umożliwi to przyjęcie przybliżonego wskaźnika ilustrującego stopień zaangażowania jednostek oświatowych w realizację zadań edukacji dla bezpieczeństwa.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo narodowe, działalność proobronna, edukacja dla bezpieczeństwa, szkolnictwo wojskowe, „żołnierz przyszłości”.